

Mönster i mångfalden

Barn utvecklas mer eller mindre automatiskt genom sin nyfikenhet och upptäckarglädje efter hand som de bekantar sig med och orienterar sig i världen.

Om vi kunde få barnen att behålla de egenskaperna under skolåren skulle resultaten i skolans PISA-undersökningar sticka iväg som en raket. Även om det är lättare sagt än gjort så är det ett mål att sikta mot i all undervisning, redan från tidigaste år. Nyfikenheten och intresset gynnas av att barnen förstår att naturen är full av spännande saker och obesvarade frågor. Att den är präglad av mångfald.

Biologisk mångfald är viktigt – att det finns många arter av blommor på en äng, fiskarter i en sjö och så vidare, gör att naturens ekosystem blir stabila mot olika slag av störningar (som till exempel mänsklig påverkan).

En annan aspekt av den biologiska mångfalden – men som evolutionsanhängare sällan brukar tala om – är att mångfalden och skönheten också finns för din och min skull. Gud vill att vi ska uppskatta och njuta av den. Om du som arbetar med de yngsta inte har gjort det tidigare, så titta på videon "Barockens biologi" (<https://genesis.nu/i/video/barockens-biologi/>) Du hittar den snabbast genom att googla på "Barockens Biologi" som inspiration (ca 20 min), och lägg märke till filmens huvudbudskap – att naturen hade sett helt annorlunda ut än den gör om den varit resultatet av en planlös och blind evolution.

Hur kan man då praktiskt göra för att få barnen att börja upptäcka den biologiska mångfalden? Här är ett exempel på en liten "tävling":

- Ge barnen i uppgift att hitta så många organismer som möjligt av ett visst slag. Beroende på om ni är vid havet, i skogen eller på en äng kan det handla om till exempel olika blommor, snäckor, insekter, löv eller mossor.
- Låt dem få 15–20 min på sig att leta på egen hand och samla in ett exemplar av varje i påsar eller burkar.
- Sätt er sedan ner i en ring och låt det första barnet visa upp ett av sina fynd. Har något eller några av de andra barnen hittat samma art? I så fall får barnet en (1) poäng, och även de andra barnen som hittat samma art. Annars får barnet tre poäng för att det är ensamt om att ha hittat just den arten. Notera barnens poäng. Ibland kan det vara svårt att skilja mellan två arter som liknar varandra – då är det bättre att fria än fälla och dela ut trepoängare.
- Sen är det dags för nästa barn att välja ett av sina fynd. Gör på samma sätt och dela ut en eller tre poäng. Gå laget runt tills alla upphittade arter blivit uppvisade. Summera poängen. Det barn med flest poäng "vinner" omgången.
- Prata sedan med barnen om alla fina detaljer man kan se hos de olika växterna och djuren. Använd gärna luppar. Enas med dem om att det hade varit väldigt trist om det bara hade funnits en enda sort av insekter, blommor etc. Har ni tid så låt barnen rita en bild på någon detalj i något av deras fynd, som t ex ståndarknapparna i en blomma, käkarna på en myra, nerverna (kärlen) i ett löv etc.

Avsluta gärna övningen med att berätta för barnen att om ni hade gjort tävlingen på vintern med snöflingor så hade alla barn fått tre poäng för alla sina snöflingor. Forskarna menar nämligen att det aldrig någonsin har funnits – eller kommer att finnas – två precis likadana snöflingor. Där kan man verkligen tala om mångfald!

/Redaktionen

